

Algemene ziekenhuizen	☐
Ouderenzorg	☐
Geestelijke gezondheidszorg	☒
- psychiatrische ziekenhuizen	☒
- psychiatrische verzorgingstehuizen	☐
- beschut wonen	☐
- PAAZ	☒
- revalidatiecentra	☐
- centra geestelijke gezondheidszorg	☐

Brussel, 12 april 2017

Ons kenm 170412_283

Contact Ludewei Pauwelyn, ludewei.pauwelyn@zorgneticuro.be, 02/507 01 97

Informatienota 2017/51

Trefwoorden: gedwongen opname, kennisgeving, betrokkenheid context

Betreft: wijziging aan de wet van 26 juni 1990 betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieke

Geachte,

Via deze nota brengen we u op de hoogte van de wet van 20 februari 2017 tot wijziging van de wet van 26 juni 1990 betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieke (B.S. 22 maart 2017). De volledige wijzigingswet vindt u in bijlage. De bepalingen zijn van toepassing vanaf 1 april 2017.

De wijzigingen hebben betrekking op:

- I. De uitbreiding van het aantal te horen personen door de rechter naar aanleiding van de procedure tot gedwongen opname;
- II. Het verplichtend karakter van de tijdige kennisgeving aan de nabije context van de betreffende patiënt door de directeur van de voorziening over beslissingen bij de verschillende stappen in de procedure tijdens een gedwongen opname.

Via de wet wil met geesteszieken beter beschermen en de nabije context meer betrekken, dit naar aanleiding van een aantal recente gebeurtenissen.

I. De uitbreiding van het aantal te horen personen door de rechter naar aanleiding van de procedure (wijziging aan art. 7§4, art. 7§5, art.8§2, art. 9, art.24§2, en art. 30§4)

Bij een vraag tot opname ter observatie hoort de rechter de patiënt en indien hij dit nodig acht ook andere relevante personen. Dit wordt uitgebreid en meer specifiek omschreven, waardoor de rechter indien mogelijk ook de volgende personen spreekt: de echtgenoot, wettelijk samenwonende, de persoon met wie hij een feitelijk gezin vormt, de bloedverwanten tot de tweede graad, de personen die belast zijn met de dagelijkse zorg van de patiënt of hem begeleiden, de verzoeker, en de andere ouder of de persoon aan wie het minderjarig kind is toevertrouwd (bij ouderlijk gezag van de patiënt over een kind). Indien de patiënt minderjarig is, hoort de rechter indien mogelijk zijn wettelijk vertegenwoordiger. (wijziging aan art.7 §5)

Aan de hand van deze wijziging moet de rechter een zo ruim mogelijk beeld krijgen van de feitelijke situatie. Met de oorspronkelijke omschrijving was het horen van andere personen zoals de nabije context reeds mogelijk (en dit blijft zo), maar werd met de wijziging een expliciet hoorrecht ingebouwd. Om de dringende timing van de spoedprocedure niet in het gedrang te brengen, vindt het horen van deze personen enkel plaats indien mogelijk.

Daarnaast worden de communicatie en kennisgeving van genomen beslissingen tijdens deze fase in de procedure verbeterd. Bovenstaande personen worden voortaan op de hoogte gesteld van

- de dag en het uur van het bezoek van de rechter aan de persoon voor wie een opname ter observatie wordt gevraagd en van de zitting;
- het vonnis (de wet vermeldt hierbij niet expliciet de bloedverwanten tot de tweede graad, de personen die belast zijn met de dagelijkse zorg van de patiënt of hem begeleiden, en de verzoeker);
- de beslissing van de procureur des Konings inzake de inobservatiestelling en het verzoekschrift bij een spoedprocedure (de wet vermeldt hierbij niet expliciet de bloedverwanten tot de tweede graad, de personen die belast zijn met de dagelijkse zorg van de patiënt of hem begeleiden, en de verzoeker).

Aanvullend bij de illustraties van een verbeterde communicatie en kennisgeving vermelden we hier ook de nieuwe verplichting voor de griffier om de echtgenoot, de wettelijk samenwonende, de persoon met wie de patiënt een feitelijk gezin vormt, en de andere ouder of de persoon aan wie het minderjarig kind is toevertrouwd (bij ouderlijk gezag van de patiënt over een kind) in kennis te stellen van:

- het afschrift van het vonnis of arrest, of de kennisgeving van het ontbreken hiervan (met betrekking tot rechtsmiddelen tegen vonnissen);
- het vonnis met betrekking tot verpleging in een gezin.

II. De uitbreiding van het aantal personen aan wie de directeur een kennisgeving moet sturen over beslissingen tijdens de procedure gedwongen opname

Het aantal personen aan wie de directeur een kennisgeving moet sturen over beslissingen tijdens de procedure gedwongen opname wordt uitgebreid. Deze wijzigingen in de wet hebben opnieuw tot doelstelling om een verbeterde communicatie en kennisgeving aan de context van de betrokken patiënt te bekomen. Daarnaast wordt een tijdige berichtgeving opgelegd, zodat de context zich kan voorbereiden indien nodig. De context wordt hierdoor sterker betrokken. De verruimde kennisgeving heeft betrekking op de verschillende fasen doorheen de procedure gedwongen opname:

II.1. Met betrekking tot het verlaten van of deeltijds verblijven in de instelling tijdens de inobservatiestelling en het verder verblijf (wijziging aan art.11 en 15)

De geneesheer van de dienst waar de patiënt in observatie of tijdens het verder verblijf werd (op)genomen kan beslissen dat de patiënt tijdens de inobservatiestelling of verder verblijf de instelling mag verlaten of in de instelling deeltijds kan verblijven, of tijdens het verder verblijf een beroepsactiviteit verricht buiten de instelling. Via de wijzigingswet dient deze geneesheer dit mee te delen aan de patiënt en de directeur van de instelling. De directeur dient – voor deze beslissing van de geneesheer wordt uitgevoerd – de volgende personen te verwittigen:

- de magistraat die de beslissing heeft genomen,
- de rechter voor wie de zaak aanhangig is,
- de procureur des Konings,
- de persoon die de opneming ter observatie heeft gevraagd,
- de wettelijk vertegenwoordiger, echtgenoot, wettelijk samenwonende, de persoon met wie de patiënt een feitelijk gezin vormt,
- de andere ouder of de persoon aan wie het minderjarig kind is toevertrouwd (bij ouderlijk gezag van de patiënt over een kind).

II.2. Met betrekking tot de beëindiging inobservatiestelling (wijziging aan art. 12)

De procureur des Konings kan de beslissing tot opneming ter observatie beëindigen, zolang de rechter niet heeft beslist. Hij dient hiervan de verschillende bij wet aangewezen personen te verwittigen. Met de wijzigingswet wordt geëxpliciteerd dat dit voorafgaand aan het ontslag van de patiënt dient te gebeuren.

Indien de geneesheer-diensthooft in een gemotiveerd verslag vaststelt dat de inobservatiestelling niet langer mogelijk is, dient de directeur van de instelling voortaan – voor het ontslag van de patiënt – ook de volgende personen op de hoogte te brengen: de wettelijk vertegenwoordiger, de echtgenoot, de wettelijk samenwonende, de persoon met wie de patiënt een feitelijk gezin vormt, en de andere ouder of de persoon aan wie het minderjarig kind is toevertrouwd (bij ouderlijk gezag van de patiënt over een kind). Deze kennisgeving komt bovenop de reeds bestaande kennisgeving

aan de magistraat die de beslissing genomen heeft, de rechter voor wie de zaak aanhangig is, de procureur des Konings, en de persoon die de opnemings- en observatie heeft gevraagd.

II.3. Met betrekking tot de nazorg (wijziging aan art. 16 en 17)

De wijzigingswet schrapt de explicitering dat nazorg ten hoogste één jaar mag duren, in functie van een meer werkbare maatregel in de praktijk. Verder wordt voortaan specifiek vermeld dat de kennisgeving door de directeur m.b.t. nazorg voor de uitvoering van de beslissing tot nazorg dient te gebeuren. Tenslotte wordt een tekstuele verduidelijking gemaakt. De kennisgeving door de geneesheer en de directeur m.b.t. de beslissing tot nazorg is van toepassing in beide volgende gevallen: indien de patiënt opnieuw wordt opgenomen omdat de geestestoestand dit vereist of indien de voorwaarden van nazorg niet in acht worden genomen.

II.4. Met betrekking tot de overbrenging naar een andere dienst (wijziging aan artikel 18)

De directeur dient de beslissing van de geneesheer-diensthouders om de patiënt tijdens het verder verblijf over te brengen naar een andere dienst voortaan ook mee te delen aan de echtgenoot, de wettelijk samenwonende, de persoon met wie de patiënt een feitelijk gezin vormt, en de andere ouder of de persoon aan wie het minderjarig kind is toevertrouwd (bij ouderlijk gezag van de patiënt over een kind). Deze kennisgeving komt bovenop de reeds bestaande kennisgeving van de directeur aan de wettelijke vertegenwoordiger van de patiënt, de advocaat, de persoon die de opnemings- en observatie heeft gevraagd, en indien van toepassing aan de arts en vertrouwenspersoon die de patiënt heeft gekozen.

II.5. Met betrekking tot het einde van het verblijf (wijziging aan artikel 19§3)

De wijzigingswet neemt expliciet op dat de kennisgeving door de directeur van de beslissing van de geneesheer-diensthouders tot het beëindigen van het verder verblijf onmiddellijk en voor het ontslag dient te gebeuren. Verder dient de directeur voortaan ook de volgende personen van deze beslissing op de hoogte te brengen: de wettelijk vertegenwoordiger, de echtgenoot, de wettelijk samenwonende, de persoon met wie de patiënt een feitelijk gezin vormt, en de andere ouder of de persoon aan wie het minderjarig kind is toevertrouwd (bij ouderlijk gezag van de patiënt over een kind). Deze kennisgeving komt bovenop de bestaande kennisgeving van de directeur aan de magistraat die de beslissing heeft genomen, de rechter voor wie de zaak aanhangig is, en de persoon die de opnemings- en observatie heeft gevraagd.

Met vriendelijke groeten,

Ludewei Pauwelyn
Stafmedewerker

Isabel Moens
Directeur Geestelijke gezondheidszorg

Bijlagen: 1